

“TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI TATBIQI”

ISOMIDDINOV MA’RUF

*QARSHI DAVLAT TEXNIKA UNVERSITETI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR
VA SUN’IY INTELLEKT FAKULTETI O’QITUVCHISI*

QAHHOROVA NILUFAR

*QARSHI DAVLAT TEXNIKA UNVERSITETI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR
VA SUN’IY INTELLEKT FAKULTETI*

KI- 2-BOSQICH TALABASI

Kalit so‘zlar:

Sun’iy intellekt, ta’lim texnologiyalari, raqamli ta’lim, avtomatlashtirish, shaxsiylashtirilgan ta’lim, ta’limda innovatsiya, baholash tizimi, AI (Artificial Intelligence)

Annotatsiya:

Mazkur maqolada sun’iy intellekt (SI) texnologiyalarining ta’lim tizimidagi qo’llanilishi, ularning samaradorlikka ta’siri hamda istiqboldagi rivojlanish yo’nalishlari tahlil qilinadi. Asosiy e’tibor o’quv jarayonini avtomatlashtirish, shaxsiylashtirilgan ta’lim, baholash tizimlarini optimallashtirish hamda ta’lim sifatini oshirishdagi imkoniyatlarga qaratilgan. Maqolada shuningdek, SI texnologiyalarini joriy etishda duch kelinayotgan muammolar va ularni bartaraf etish yo’llari ham ko‘rib chiqiladi.

Kirish:

So‘nggi yillarda raqamli texnologiyalarning rivojlanishi inson faoliyatining barcha sohalariga, xususan, ta’lim tizimiga ham katta ta’sir ko‘rsatmoqda. Xususan,

sun'iy intellekt (SI) texnologiyalarining jadal rivojlanishi o'quv jarayonlarini yangicha yondashuv asosida tashkil etish imkonini bermoqda. Mazkur maqolada SI texnologiyalarining ta'lim tizimida qo'llanilishi, mavjud imkoniyatlar va istiqbollar yoritiladi.

Sun'iy intellekt nima va uning asosiy turlari

Sun'iy intellekt – bu kompyuter tizimlari tomonidan inson aql-idroki bilan bog'liq funksiyalarni bajarish imkonini beruvchi texnologiyalar majmuasidir. U o'z ichiga mashinali o'rganish (machine learning), tabiiy tilni qayta ishlash (NLP), kompyuter ko'rish (computer vision) kabi sohalarni oladi.

Ta'limda sun'iy intellektning qo'llanish yo'nalishlari

•Shaxsiylashtirilgan ta'lim:

SI yordamida o'quvchilarning individual ehtiyojlariga mos dars materiallari taklif etiladi. Masalan, o'quvchining bilim darajasiga qarab topshiriqlar yoki testlar avtomatik tarzda moslashtiriladi.

•Avtomatlashtirilgan baholash:

Test va yozma ishlarni avtomatik baholash tizimlari vaqt tejatlashini ta'minlaydi va inson xatosini kamaytiradi.

•Virtual o'qituvchilar va yordamchilar:

Sun'iy intellekt asosidagi chatbotlar yoki virtual tutorlar o'quvchilarga 24/7 yordam bera oladi. Masalan, savollarga javob berish, tushuntirish, mashqlarni yechish bo'yicha ko'mak.

•Ta'lim jarayonining tahlili va optimallashtirish:

Sun'iy intellekt ta'lim muassasalari uchun katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilib, o'qituvchilarga samarali yondashuvlarni tavsiya qilishi mumkin.

Amaliy misollar

- **Duolingo, Coursera, Khan Academy** kabi onlayn platformalar SI texnologiyalaridan keng foydalanmoqda.

- O‘zbekistonda ham raqamli ta’lim platformalariga SI elementlarini joriy etish bo‘yicha qadamlar tashlanmoqda.

Muammolar va to‘siqlar

- **Texnik infratuzilma yetishmasligi**

- **O‘qituvchilarning SI texnologiyalaridan foydalanish ko‘nikmasining pastligi**

- **Axborot xavfsizligi va shaxsiy ma’lumotlarni himoya qilish masalalari**

Xulosa

Sun’iy intellekt texnologiyalarining ta’lim sohasiga joriy etilishi nafaqat o‘quv jarayonini modernizatsiya qilish, balki o‘qitish sifati va samaradorligini oshirish imkonini beradi. Shu bilan birga, bu texnologiyalarni muvaffaqiyatli tatbiq etish uchun tizimli yondashuv, malakali mutaxassislar va zarur infratuzilma muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. UNESCO (2023). *Artificial Intelligence in Education: Challenges and Opportunities*.

2. OECD (2022). *AI and the Future of Skills*.

3. O‘zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi hisobotlari.

4. Stanford University (2024). *AI Index Report*.